

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“
ФАКУЛТЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА И АДМИНИСТРАЦИЯ“
КАТЕДРА „АДМИНИСТРАЦИЯ, УПРАВЛЕНИЕ И ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ“

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р ИВО СТАМБОЛИЙСКИ

На дисертационен труд на тема:

**СПЕЦИФИЧНАТА РОЛЯ И МЯСТО НА ЖЕНАТА В ПОЛИТИЧЕСКИЯ ЖИВОТ
НА СЪВРЕМЕНЕН КАЗАХСТАН**

С автор **БАКЪТГУЛ КАДЪРЖАНОВНА ХАМЕНОВА**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Професионално направление 3.3. Политически науки

Докторска програма “Политология”

I. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Актуалността и значимостта на избраната тема не буди никакво съмнение. Изследването на мястото, ролята и значението на жената в политиката е продиктувано не само от предизвикателствата на теоретичния дискурс, но и от практическите потребности на всяко общество да създаде и развие своите демократичните институции и практики. Тук става дума и за специфичната проява на определени феминистки нагласи. Да припомним, че когато Симон дьо Бовоар публикува

през 1949 г. „Вторият пол“ – творба, призвана да стане абсолютна класика във феминизма – и анализира мястото, отредено на жената в културата и обществото, за пореден път се потвърждава подчиненото положение, на което „вторият пол“ е обречен. Разбира се, феминизмът, като повик за освобождаване и изграждане на едно общество, основано върху равнопоставеността между мъжете и жените е една справедлива кауза. Но той често се превръща в твърде спорна идеология, която води до прекомерно опростени схеми за осмислянето на положението на жената в историята.

II. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертацията е с обем от 142 страници, съдържа и 4 приложения (9 страници) и се състои от увод, изложение и три глави със съответните параграфи, заключение, списък със използваната литература. В края на всяка глава са изложени изводи. Онагледяването в дисертацията включва 20 таблици и диаграми. Списъкът на използваната научна литература съдържа 192 заглавия на руски, английски език. Библиографията показва една добра осведоменост на докторанта по посочената проблематика.

В **увода** са представени предмета, целта и задачите на изследването, като се изхожда от авторската хипотеза, че ролята и мястото на жената в политическия живот се определят от социално-психологическите ѝ характеристики.

В първа глава **„Методологически основи на изучаването на „феминизма“ и „маскулинността“** се прави най-общ преглед на проблемите, свързани с изследваните понятия. Очертани са разнообразни

исторически и съвременни теоретични изследвания, довели до появата и развитието на същите. Показани са съществените разлики и методологически подходи при изследването на мястото и ролята на жената в обществото. Изследвайки ролевите отношения в обществото, основаващи се на полови различия, докторантката анализира теоретическите дискусии, свързани със социализацията на личността и традициите, определящи възможностите за реализация на жената в политическата дейност.

Във втора глава „Участие на жените в Казахстан в политическия живот на страната“ се прави един цялостен преглед на законовата основа и социалната политика в Казахстан по отношение на мястото и ролята на жената, като се отделя нужното внимание на политическото участие на жените в живота на обществото. Показани са статистически данни, изведени са тенденции и нерешени проблеми. Във втория параграф на главата се прави анализ на участието на жените в политическия живот в страни като Швеция, Финландия, Норвегия, Австрия и др. и се правят изводи, относно половата и социалната равнопоставеност.

В трета глава „Равноправие на жените и съвременното политическо лидерство“ се изследват понятия като „лидерство“ и „имидж“, както и се представят резултатите от емпирично социологическо изследване на общественото мнение за ролята и мястото на жената в политиката на съвременен Казахстан. Правят се и съответните изводи и предложения.

III. Научни приноси на докторанта

Изведените научни приноси в автореферата могат да бъдат посочени по следния начин:

- Анализират се и се доразвиват различните теории за хоризонталната стратификация на обществото на основата на понятията „фемининност“ и „маскулинност“.
- Защишава се тезата, че при разглеждането на маскулинността или фемининността като ключови концепти, традиционните представи за половата (сексуална) идентичност вече могат да бъдат преодолены. При положение, че тези концепти се явяват социално обусловени конструкти, е важно да се видят новите възможности, които се откриват при активното присъствие на жените в политиката.
- Показано е, че лидерството в политиката и имиджът са онези необходими и свързани фактори, които дават възможност за реализация на жената в политиката

IV. Оценка на автореферата

Авторефератът, представен към дисертацията е в обем от 37 страници. В него коректно е отразено съдържанието на дисертационния труд. В автореферата се открояват най-важните моменти от направеното изследване. Представени са приносите на докторанта.

V. Критични бележки и препоръки

В представената дисертация е представен един актуален проблем, който има огромно теоретическо и практическо значение не само за съвременен Казахстан, но и за цялостното развитие на човешката цивилизация. Считаюки, че авторът на дисертацията – г-жа Хаменова – ще

продължи плодотворно да работи по тези проблеми, бих отправил следните препоръки към дисертационния труд:

Първата препоръка, която отправям е свързана с изложението, особено в първа глава – множеството цитирани автори и изложените идеи създават известно „претрупване“ и нарушават логическия ход на изложението. Би могло да се систематизират отделните доктрини и се покаже значимото във всяка една от тях.

Втората препоръка е свързана с § 2.2. „Анализ на проблема на жените в международната политическа структура“. При едно бъдещо обнародване на дисертацията, би могло да се помисли този параграф да намери място в първа глава.

Трето, би могло да се помисли и за едно по-цялостно представяне на водещи теоретици от Казахстан, работещи по тези проблеми. Така ще се очертаят и специфичните проблеми, свързани с обичаите и традициите, религията и/или секуларизацията в съвременен Казахстан. Това ще способства и за практически действия по посока на изводите, направени в дисертационното изследване.

Четвърто, представения в работата бихейвиористичен модел за лидерство, който далеч не е безспорен, не е достатъчен за да се очертаят сложните и динамични социални отношения. Освен лидерски, в политическия живот има и други отношения, които създават многообразието на политическите реалии и могат да бъдат изследвани. Представения анализ може да се разшири и задълбочи, за да се очертае присъствието на жената в политическия живот на съвременен Казахстан.

Посочените критични бележки не намаляват научната стойност на разработката. Те произтичат от сложността и многоаспектността на проблема, който разработва докторанта. Въпросите имат и огромно практическо значение и оттам произтича и желанието на докторанта да обхване максимално широк кръг въпроси. Това води до множество въпроси, които, разбира се, не могат да бъдат, в рамките на едно дисертационно изследване, анализирани и обяснени.

VI. Заключение

Направените забележки не омаловажават постиженията на дисертанта г-жа Бакътгул Хаменова. Аз давам положителна оценка на нейния дисертационен труд. Призовавам уважаемите членове на Научното жури да гласуват, както и **аз ще гласувам** за присъждането на докторанта на ОНС „Доктор“ по професионално направление 3.3 „Политически науки“.

06.01.2019 г.

Изготвил:

В а р н а

(доц.д-р И.Стамболийски)

